

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

~~DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO~~

~~LISTE~~

Egz. pojed.

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

PODYPLOMOWE STUDIUM OPERACYJNO - STRATEGICZNE

zmiel. prot. KGT.

PLK DYPL. CZESŁAW KUROWSKI

ORGANIZACJA WSPÓLDZIAŁANIA NA OKRES PRZEGRUPOWANIA
WOJSK FRONTU DO REJONÓW WYJŚCIOWYCH

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIA
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
ul. gen. broni K. Siemaszewskiego
333.356

WARSZAWA-REMBERTÓW,

czerwiec 1973 r.

DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO ~~AKT~~

Egz. pojed.

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

PODYPLOMOWE STUDIUM OPERACYJNO - STRATEGICZNE

Zmkt. prot. 12671.

PLK DYPL. CZESŁAW KUROWSKI

ORGANIZACJA WSPÓLDZIAŁANIA NA OKRES PRZEGRUPOWANIA
WOJSK FRONTU DO REJONÓW WYJŚCIOWYCH

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIA
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
ul. gen. broni K. Sylwestrowskiego
433356

WARSZAWA-REMBERTÓW,

czerwiec 1973 r.

S P I S T R E S C I

1. WSTĘP
2. PLANOWANIE WSPÓLDZIAŁANIA
3. PROBLEMY WSPÓLDZIAŁANIA W RAMACH POWIETRZNEJ I LADOWEJ OSŁONY PRZEGRUPOWANIA
4. PROBLEMY WSPÓLDZIAŁANIA W RAMACH OPERACYJNEGO ZABEZPIECZENIA PRZEGRUPOWUJĄCYCH SIĘ WOJSK
5. ZAJMOWANIE REJONÓW WYJŚCIOWYCH PRZEZ WOJSKA FRONTU
6. ZAKOŃCZENIE
7. BIBLIOGRAFIA

1. W S T Ę P

Położenie geograficzne naszego kraju, oddzielonego bratnim krajem socjalistycznym od bezpośredniej styczności z potencjalnym przeciwnikiem na lądzie, stwarza konieczność przegrupowania wojsk frontu z terytorium kraju na front zewnętrzny. Jest to nieuniknione, bez względu na sposób, w jaki rozpocznie się konflikt zbrojny. Sposób rozpoczęcia wojny przez agresora będzie zaś rzutował bezpośrednio na sytuację, w jakiej będzie przebiegać przegrupowanie wojsk frontu. Warianty tej sytuacji mogą być następujące :

- a/ przed wybuchem wojny, w okresie wzrastającego zagrożenia,
- b/ przegrupowanie rozpocznie się przed wybuchem wojny, ale zakończy się już w toku działań wojennych,
- c/ przegrupowanie będzie przebiegać w toku działań wojennych prowadzonych środkami konwencjonalnymi,
- d/ przegrupowanie będzie przebiegać w toku działań wojennych prowadzonych z użyciem broni jądrowej,
- e/ przegrupowanie rozpocznie się w toku działań prowadzonych środkami konwencjonalnymi, ale zakończy się w toku stosowania broni jądrowej.

Trzy pierwsze sytuacje w dalszych rozważaniach zostaną pominięte, ponieważ warunki przegrupowania wojsk będą bez porównania dogodniejsze i korzystniejsze niż w toku wojny z użyciem broni jądrowej. Przygotowanie przegrupowania wojsk frontu w najtrudniejszych warunkach pozwoli bez trudu, po wniesieniu odpowiednich poprawek, zrealizować zamierzenia w warunkach łatwiejszych.

W zależności od warunków przegrupowania wojsk frontu będzie się kształtować zakres, treść i skala trudności w organizacji i utrzymaniu współdziałania wewnątrz wojsk frontu oraz na zewnątrz - z wojskami obrony terytorium kraju, obrony powietrznej kraju, wojskami sojusznicznymi

i nadrzędnym szczeblem dowodzenia /Sztab Generalny WP i Dowództwo Zjednoczonych Sił Zbrojnych UW/, Poza tym istotny wpływ na współdziałanie będą miały takie czynniki jak :

- zadania wojsk frontu w pierwszej operacji zaczepnej, w ramach operacji strategicznej na TDW,
- warunki fizyczno-geograficzne TDW,
- operacyjne przygotowanie terytorium kraju, zwłaszcza systemu komunikacyjnego /także kraju sojuszniczego/,
- sposób przegrupowania - drogami kołowymi, transportem kolejowym, powietrznym, wodnym,
- jakość i precyzja planów przegrupowania i planów współdziałania.

Przegrupowanie wojsk frontu wymaga świadczeń ze strony wielu rodzajów wojsk, a także instytucji i urządzeń cywilnych - z poza systemu organizacyjnego frontu - i z tego względu organizowane jest na jego korzyść. Decyduje o tym konieczność doprowadzenia wojsk frontu do rejonu wyjściowego do operacji w oznaczonym terminie i przy jaknajmniejszych stratach własnych, aby w pełnej gotowości bojowej, z marszu mogły wejść do bitwy. Pociąga to za sobą konieczność nieangażowania w szerszym zakresie własnych wojsk i środków frontu do działań osłaniających i zabezpieczających przegrupowanie /z wyjątkiem własnych środków obrony przeciwlotniczej/. A zatem współdziałanie na rzecz wojsk frontu w okresie przegrupowania jest jedną z głównych przesłanek sprawnego, szybkiego i bezkolizyjnego ruchu wojsk, które ze swej strony umiejętnie muszą pokonywać trudności wynikające z przeciwdziałania nieprzyjaciela. Nieprzyjaciel dążąc do wzbronienia przegrupowania wojsk może wykonać uderzenia jądrowe na węzły komunikacyjne, mosty na szerokich przeszkodach wodnych, rejonny odpoczynku wojsk i trasy marszu, przy czym może stworzyć strefy skażeń promieniotwórczych i zniszczeń. Amerykanie przewidują np. że w pierwszym uderzeniu jądrowym do 70 % ładunków jądrow-

wych będzie zrzuconych przez lotnictwo na cele położone w głębi operacyjnej przeciwnika, a więc również na przegrupowujące się wojska.^x Przewidywania odnośnie użycia broni jądrowej przez nieprzyjaciela, określenie przypuszczalnych rejonów i obiektów uderzeń oraz ewentualnych skutków - to czynności wyjściowe dla dokładnego, a nawet precyzyjnego w szczegółach organizowania współdziałania i utrzymania go w toku przegrupowania wojsk frontu poprzez stałe likwidowanie wszelkich naruszeń. Od właściwego zorganizowania współdziałania zależy w dużym stopniu sprawne wejście wojsk frontu do bitwy i rozwinięcie przez nie operacji zaczepnej.

2. PLANOWANIE WSPÓLDZIAŁANIA

Planowanie obronne kraju odbywa się w czasie pokoju, a jego założenia są stale poprawiane i udoskonalane zgodnie ze zmianami zachodzącymi w doktrynie wojennej, stanie i strukturze organizacyjnej wojsk, stopniu zagrożenia i operacyjnym przygotowaniu terytorium kraju. Organem planującym jest Sztab Generalny WP, który na podstawie dyrektyw Dowództwa Zjednoczonych Sił Zbrojnych i zamiaru użycia wojsk frontu przygotowuje operacyjne plany rozwinięcia wojsk i prowadzenia działań na froncie wewnętrznym i zewnętrznym. Załącznikami do nich są plany pomocnicze /szczegółowe/ służące sprawnemu wykonaniu zadań zawartych w planach podstawowych, m.in. plany przegrupowania wojsk frontu do rejonów wyjściowych, działania wojsk Obrony terytorium Kraju i Obrony Powietrznej Kraju. Plany te zawierają w istocie ogromną większość zagadnień współdziałania na korzyść przegrupowujących się wojsk frontu tak w zakresie osłony lądowej i powietrznej, likwidacji skutków uderzeń

^x Kompendium Sił Zbrojnych NATO, wyd. Szt. Gen., 1972, s. 80

jądrowych ,jak i operacyjnego zabezpieczenia przegrupowania.

Jest rzeczą oczywistą, że wojna może wybuchnąć w różnych warunkach i w związku z tym konieczne jest wariantowanie planów przegrupowania, a tym samym współdziałania w tym okresie. Zwłaszcza współdziałanie jest tym elementem planowania, który jest bardzo wrażliwy na wszelkie odchylenia od zamierzonego w planie ruchu wojsk. Możliwe warianty przegrupowania pociągają za sobą zmianę dróg marszu, rejonów odpoczynku, lokalizacji punktów zaopatrywania, sposobów ^opowietrznej przez wojska OPK, działań jednostek OTK, a także cywilnych instytucji i urzędów, które mogą być wykorzystane do świadczenia usług przegrupującym się wojskom frontu. Każdy przewidywany wariant przegrupowania wymaga kompleksowego zespolenia wysiłku i zgranego działania wielu układów, sił, rejonów administracyjnych i wojsk w celu przesunięcia wojsk frontu w możliwie najkrótszym czasie i bez strat do rejonów wyjściowych. Działanie tego rodzaju niemożliwe jest bez odpowiedniego planu na każdy wariant. Ustalenie współdziałania różnorodnych uczestników ,którzy albo się sami przegrupowują, albo zabezpieczają i osłaniają przegrupowanie, jest więc podstawową częścią planu. Należy podkreślić, że wszystkie warianty przegrupowania powinny uwzględniać stosowanie broni jądrowej przez nieprzyjaciela /jako sytuację najtrudniejszą/ i uzależniać działania wojsk frontu od skutków, jakie może ona spowodować na drogach marszu /lub transportu/.

Z powyższego wynika, że ogrom prac planowania przegrupowania i współdziałania nie może spoczywać wyłącznie na Sztabie Generalnym WP. Do współuczestnictwa przyciąga się zatem wyznaczone osoby ze sztabów armii i związków taktycznych, które w swoim zakresie biorą udział w planowaniu. Konieczność sporządzenia planów działań rodzajów wojsk i służb na rzecz przegrupowania wojsk frontu jest tak oczywista, że nie wymaga komentarzy. Ważną funkcją Sztabu Generalnego jest więc odpowiedni podział

pracy między wszystkich zainteresowanych - sztaby związków operacyjnych frontu i rodzaje wojsk i służb oraz kompleksowe opracowanie całości planów przegrupowania i współdziałania.

W wyniku prac nad planowaniem powinny powstać następujące dokumenty /w określonej ilości wariantów/ :

- 1/ plan przegrupowania wojsk frontu z rejonów alarmowych do rejonów wyjściowych, zawierający głównie :
 - drogi marszu /transportu/ i ugrupowanie marszowe związków operacyjnych,
 - linie przejścia i wyrównania, rejony długich odpoczynków,
 - punkty zaopatrywania na trasie marszu i sposób dowozu zaopatrzenia
 - sposoby pokonywania przeszkód terenowych, zwłaszcza dużych rzek,
 - organizację dowodzenia i łączności w czasie marszu,
 - sposoby pokonywania stref zniszczeń i skażeń promieniotwórczych,
 - sposoby likwidacji skutków uderzeń jądrowych na wojska frontu;
- 2/ plany operacyjnego zabezpieczenia przegrupowania, a zwłaszcza :
 - obrony przed bronią masowego rażenia,
 - rozpoznania i powiadamiania,
 - zabezpieczenia inżynierskiego i drogowego,
 - maskowania,
 - zabezpieczenia materiałowego i technicznego,
 - zabezpieczenia medycznego;
- 3/ plany osłony powietrznej przez wojska OPK :
 - sposoby działania lotnictwa myśliwskiego, oddziałów rakiet przeciwlotniczych i artylerii przeciwlotniczej,
 - system wykrywania, powiadamiania i naprowadzania oraz ewentualny udział w nim wojsk przegrupowujących się;
- 4/ plany działania wojsk OTK :
 - sposoby, rejony działań przeciwdywersyjnych,

- sposoby zwalczania i likwidacji desantów powietrznych,
- sposoby obrony wybrzeża, jako odsłoniętego skrzydła przegrupowujących się wojsk,
- udział w likwidacji skutków uderzeń jądrowych na wojska frontu.

5/ plany świadczeń instytucji i urzędów cywilnych :

- określenie i sposoby pracy zakładów remontowych na rzecz wojsk frontu,
- usługi cywilnej służby zdrowia,
- sposoby zaopatrywania się w wytypowanych składach Urzędu Rezerw Państwowych,
- usługi stacji i magazynów benzynowych Centrali Produktów Naftowych

Ponieważ plany te stanowią podstawowe elementy organizacji współdziałania, należałoby zadać pytanie, czy wszystkie one mają być załącznikami do podstawowego planu przegrupowania, wymienionego w pkt. 1. Wydaje się, że niekoniecznie, choć byłoby to wskazane. A zatem może wystarczyć, że zagadnienia związane z przegrupowaniem wojsk frontu znajdują się w planach odnośnych rodzajów wojsk i służb. Istotą jednak współdziałania jest doprowadzenie do wiadomości zainteresowanych i ścisłe egzekwowanie wykonania przez nich planowanych działań i przedsięwzięć w żądanym miejscu, czasie i ustalonym sposobem. Natomiast wydaje się celowe sporządzenie - dla usprawnienia kierowania przegrupowaniem i utrzymania ciągłości współdziałania - dokumentu, który by zawierał możliwie wszystkie działania wojsk przegrupowujących się i uczestniczących w osłonie i zabezpieczeniu przegrupowania - według podstawowych wariantów. Mogłoby to być przedstawione graficznie na mapie z odpowiednią legendą.

Wspomniano już, że wszystkie czynności planowania muszą być wykonane w czasie pokoju przez różnych wykonawców z centralizacją w Sztabie Generalnym. Konsekwencją tej zasady jest fakt, że organ planowania

jest jednocześnie kierownikiem przegrupowania wojsk frontu ^X - jako ogniwo podległe bezpośrednio Dowództwu Zjednoczonych Sił Zbrojnych UW, które dowodzi całością operacji strategicznej na TDW. Z tego wynika, że Sztab Generalny WP jest jednocześnie organizatorem współdziałania, a w toku przegrupowania odpowiada za jego ciągłość. W celu sprawnego kierowania przegrupowaniem wojsk frontu i utrzymania współdziałania Sztab Generalny wykonuje swe funkcje kierownicze poprzez podległe mu sztaby okręgów wojskowych, które są bezpośrednim organizatorem współdziałania w czasie przemarszu wojsk frontu przez obszar okręgu.

3. PROBLEMY WSPÓLDZIAŁANIA W RAMACH OSŁONY LĄDOWEJ I POWIETRZNEJ PRZEGRUPOWANIA WOJSK FRONTU

Osłona lądowa i powietrzna przegrupujących się wojsk frontu jest jedną z głównych części kompleksowej osłony całości terytorium kraju, realizowanej przez wojska znajdujące się w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem, wojska OPK i OTK, oddziały samoobrony itd.

Zadaniem osłony lądowej i powietrznej jest zapewnienie możliwie jak najbezpieczniejszego przegrupowania wojsk frontu /i sojusznicych/ do rejonów wyjściowych - poprzez uniemożliwienie nieprzyjacielowi rozpoznania, prowadzenia działań grupami dywersyjnymi i desantami powietrznymi, a przede wszystkim oddziaływania ogniowego /głównie uderzeń lotnictwa i jądrowych/.

W geograficznych warunkach naszego kraju funkcję osłony przegrupujących się wojsk od uderzeń lądowych nieprzyjaciela /lecz także jego lotnictwa/ pełnią związki operacyjne pierwszego rzutu

^X Faktycznie Sztab Generalny kieruje całością rozwinięcia sił zbrojnych, stąd przegrupowanie wojsk frontu na front zewnętrzny jest tylko jednym z planowanych przedsięwzięć rozwinięcia.

strategicznego - wojska NRD i ZSRR stacjonujące w pobliżu granicy z potencjalnym przeciwnikiem. Chociaż nie jest to "osłona" w pełnym znaczeniu tego słowa, bo wojska te są zdolne do prowadzenia operacji zaczepnej, to jednak ze względu na swój charakter działań zapewniają swobodę ruchu przegrupowujących się wojsk. Walcząc z nieprzyjacielem od czoła nie dopuszczają do wykonania przez jego zgrupowania wojsk lądowych głębokich uderzeń, które mogłyby zagrozić przegrupowaniu wojsk frontu i następnie wprowadzeniu ich do bitwy w sprzyjających warunkach sytuacji operacyjnej. I to jest właśnie najważniejszy aspekt współdziałania wojsk osłony od czoła z wojskami frontu. Poza tym współdziałanie polega na :

- utrzymaniu łączności ze sztabami armii przegrupowujących się,
- stałym przekazywaniu wiadomości z rozpoznania nieprzyjaciela do wojsk frontu,
- zwalczaniu lotnictwa strategicznego i taktycznego nieprzyjaciela w swojej operacyjnej strefie działań na kierunkach przelotu w głąb terytorium kraju,
- zwalczaniu lotnictwa transportującego desanty powietrzne i przerzucającego grupy dywersyjno-rozpoznawcze,
- zwalczaniu systemów dowodzenia i naprowadzania lotnictwa nieprzyjaciela
- uzgodnieniu we właściwym czasie sposobów osłony rejonów wyjściowych wojsk frontu w czasie ich zajmowania,
- uzgodnieniu ewentualnego podporządkowania frontowi dywizji /lub nawet armii/ walczących z nieprzyjacielem w przewidywanym pasie działań frontu,
- uzgodnieniu sposobów osłony WSD /SD/ frontu, po jego rozwinięciu w strefie operacyjnej wojsk walczących z nieprzyjacielem.

Przegrupowujące się wojska frontu mogą być obiektem ataków grup dywersyjno-rozpoznawczych nieprzyjaciela oraz - wprawdzie mniej

prawdopodobne, ale możliwe - działania desantów powietrznych. Bez zakłócenia porządku przegrupowania wojska frontu nie mogą wydzielić sił przeznaczonych do prowadzenia działań przeciwdywersyjnych i do walki z desantami. Mogą one w zasadzie tylko odeprzeć /zniszczyć/ bezpośrednie atakujące siły, ale szerzej pojętych działań - np. pościg lub przeczesywanie terenu - nie powinny prowadzić. W tym zakresie współdziałają z wojskami frontu siły obrony terytorium kraju. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych odpowiada za całokształt działań przeciwdywersyjnych, a za zwalczanie desantów powietrznych dowództwa okręgów wojskowych, które mogą do tego użyć wszystkich dostępnych sił - jednostek Wojsk Obrony Wewnętrznej, Wojsk Ochrony Pogranicza, Obrony Terytorialnej, pododdziałów samoobrony, a nawet jednostek wojsk operacyjnych /to ostatnie na decyzję Sztabu Generalnego lub dowódcy danego związku operacyjnego/

Głównym zadaniem współdziałania wojsk obrony terytorium kraju z przegrupowującymi się wojskami frontu jest niedopuszczenie do aktywnego działania grup dywersyjnych i desantów powietrznych /w tym także desantów działających w rozproszeniu/ przeciwko kolumnom marszowym /transportom/ oraz tym obiektom stacjonarnym, które zabezpieczają przegrupowanie.

Na odrębną uwagę zasługuje osłona morskiego skrzydła przegrupowujących się wojsk frontu, zwłaszcza w wypadku wylądowania desantu powietrzno-morskiego nieprzyjaciela/ w zasadzie jest to możliwe w sytuacji, kiedy nieprzyjacielowi uda się uzyskać zdecydowane powodzenie na lądzie/. Zgodnie z planami obrony wybrzeża, do walki z desantem mogą być w koniecznych wypadkach użyte wydzielone w tym celu wojska operacyjne. Współdziałanie z tymi siłami front będzie organizował wówczas we własnym zakresie, ponieważ będzie on bezpośrednio zainteresowany sytuacją w pasie przegrupowania. Powodzenie operacji przeciwdesantowej

i niedopuszczenie do poszerzenia przyczółka samo przez się uchroni przegrupowujące się wojska frontu od uderzenia sił desantu. Problem ten sygnalizuję jedynie, ponieważ wykracza on znacznie poza ramy zakreślone niniejszą pracą.

Oszona powietrzna przegrupowujących się wojsk frontu stanowi jedno z zadań wojsk Obrony Powietrznej Kraju,. Jak wiadomo, wojska OPK organizują obronę kraju sposobem kombinowanej obrony strefowo-obiektowej. Sposób ten winien zapewnić osłonę zarówno ważnych obszarów, obiektów przemysłowych, administracyjnych, węzłów komunikacyjnych na terytorium kraju, jak też wojsk przegrupowujących się po szlakach komunikacyjnych.^X Wykonanie tych trzech podstawowych zadań stanowi trudny problem do rozwiązania, ponieważ szlaki komunikacyjne przegrupowania wojsk frontu nie muszą się pokrywać z najważniejszymi obiektami kraju. Wojska OPK, współdziałając z wojskami frontu, problem ten muszą jednak rozwiązać i to nie tylko w stosunku do wojsk własnych, ale także sojusznicznych. Odpowiednia organizacja obrony strefowej, zwłaszcza zwalczanie powietrznych środków napadu nieprzyjaciela przez lotnictwo myśliwskie OPK na dalekich dolotach do celów, osłona newralgicznych miejsc /np. przepraw przez duże rzeki w systemie SK i KRW/ przez oddziały rakiet przeciwlotniczych i artylerię przeciwlotniczą może w poważnym stopniu przyczynić się do osłony powietrznej wojsk frontu.

W ramach współdziałania wojska OPK wykonują następujące zadania na korzyść wojsk frontu :

- utrzymują jednolity system wykrywania, naprowadzania i powiadamiania, informują o zagrożeniu z powietrza,
- informują o siłach, możliwościach i sposobach prowadzenia osłony

^X Pod pojęciem "szlaki komunikacyjne" rozumie się zarówno drogi kołowe, kolejowe, jak również wodne /w tym morskie/ i powietrzne.

- w danym miejscu i czasie,
- zwalczają środki napadu powietrznego nieprzyjaciela działaniem lotnictwa myśliwskiego, rakiet przeciwlotniczych i artylerii przeciwlotniczej,
 - wysyłają swych przedstawicieli do sztabów okręgów wojskowych i związków operacyjnych frontu,
 - utrzymują łączność w sieciach współdziałania i powiadamiania OPK /korpusów OPK/,
 - przekazują wojskom OPL rozkazy dotyczące prowadzenia lub przerwania ognia.

Wojska OPL frontu biorą udział w osłonie powietrznej przegrupowania, współdziałając ściśle z wojskami OPK, przy czym nie podporządkowuje się ich operacyjnie dowództwu OPK /korpusów OPK/, z wyjątkiem oddziałów rakiet wojsk OPL frontu, rozwiniętych w rejonie ugrupowania związku wojsk rakietowych OPK.

Oddziały artylerii przeciwlotniczej wojsk OPL przegrupowuje się w składzie wojsk, zgodnie z podporządkowaniem frontowym, armijnym lub dywizyjnym z takim miejscem w ugrupowaniu, aby w pierwszym rzędzie mogły osłaniać rakiety taktyczne i operacyjno-taktyczne oraz sztaby i inne ważne obiekty. Z zasady rozwijają się one w rejonach długich odpoczynków lub w miejscach szczególnie wrażliwych na uderzenia z powietrza /mosty, przeprawy/, prowadząc ogień bez ograniczeń do wszystkich celów niezidentyfikowanych jako samoloty własne, lecących na wysokościach do 500 m. Zasada ta jednak wydaje się pochodzić z czasów II wojny światowej, kiedy samoloty miały stosunkowo małą szybkość i można je było zwalczać również ogniem broni strzeleckiej. Obecnie przy dużych szybkościach samolotów i nowoczesnym sprzęcie ich zwalczania / np. "Strzała" / granica 500 m jest zbyt mała i mogłaby zostać przesunięta z pełnym bezpieczeństwem do 1000 m.

W ruchu i na krótkich postojach artyleria przeciwlotnicza prowadzi ogień tylko do celów bezpośrednio atakujących kolumny marszowe /transport/.

W ramach współdziałania z wojskami OPK wojska OPL frontu wykonują następujące przedsięwzięcia :

- informują na bieżąco SD korpusu OPK, przez którego obszar przegrupowują się, o rejonach i czasie działań oraz o ich rezultatach,
- śledzą sytuację powietrzną, analizują ją, identyfikują cele i przekazują w sieci współdziałania dane na SD korpusu OPK,
- zwalczają nieprzyjaciela powietrznego zgodnie z zasadami opisanymi powyżej,
- mogą, na podstawie decyzji dowódcy OPL danego szczebla lub zapotrzebowania wojsk OPK, rozwijać stacje radiolokacyjne i przekazywać dane o wykrytych celach w ramach ogólnego systemu powiadamiania wojsk OPK - w zasadzie w wypadku, gdy system rozpoznania radiolokacyjnego OPK został naruszony przez nieprzyjaciela.

Ponadto przegrupowujące się związki operacyjne frontu powinny informować SD korpusów OPK o wszelkich zmianach w stosunku do planowanego ruchu wojsk w zakresie dróg marszu, rejonów długich odpoczynków, przepraw oraz potrzebach osłony wojsk - szczególnie raketowych i sztabów.

W wypadku wyjścia wojsk frontu z obszaru korpusu OPK i rozwinięcia środków OPL frontu w rejonie wyjściowym, na styku z systemem OPK, powinno być zorganizowane wzajemne informowanie o celach, o sytuacji w powietrzu, uzgodnione zwalczanie celów na styku oraz sposoby osłony jednostek tyłowych frontu, które mogą znajdować się jeszcze na obszarze działań korpusu OPK.

4. PROBLEMY WSPÓLDZIAŁANIA W RAMACH OPERACYJNEGO ZABEZPIECZENIA PRZEGRUPOWANIA WOJSK FRONTU

Problemy operacyjnego zabezpieczenia przegrupowania wojsk frontu są bardzo szerokie, a zakres współdziałania pod tym względem różnych współuczestników obejmuje bardzo wiele przedsięwzięć. Nie sposób zatem w ramowo zakreślonej pracy ująć wyczerpująco całokształtu problemu, ani też rozważyć współdziałania wszystkich rodzajów zabezpieczenia operacyjnego. Dlatego też zostaną rozważone najważniejsze z nich których wpływ na sprawność i szybkość przegrupowania jest największy.

a/ Operacyjne przygotowanie terytorium kraju

W celu zapewnienia możliwie najlepszych warunków przegrupowania wojsk frontu już w czasie pokoju należy wykonać szereg przedsięwzięć przygotowawczych. Przedsięwzięcia te są wykonywane w ramach ogólnego operacyjnego przygotowania terytorium kraju jako części TDW. W ich wykonawstwie współdziałają specjalistyczne instytucje i przedsiębiorstwa należące głównie do resortów cywilnych. Przedsięwzięcia te przynoszą, rzecz oczywista, korzyści gospodarce narodowej w czasie pokoju, ponieważ w założeniach konstrukcyjnych obiektów z góry uwzględnia się ich dwojaki przeznaczenie : w czasie pokoju - praca dla gospodarki narodowej, w czasie wojny - polepszenie warunków ruchu wojsk.

Jednym z głównych przedsięwzięć jest rozbudowa systemu komunikacyjnego, w warunkach naszego kraju głównie dróg kołowych^X, łącznie z objazdami miast, przebiegających w układzie równoleżnikowym, jako najbardziej dogodnym dla przegrupowania wojsk. Niemniej ważna

^X Wydaje się słuszne twierdzenie, że transport kolejowy wojsk opłacalny jest dopiero na ponad 700 km, nie mówiąc już o trudnościach zachowania przy tym zwartości organizacyjnej związków taktycznych. W pozostałych wypadkach ruch kołowy jest szybszy i ekonomiczniejszy. Np. doświadczeni wojsk pancernych w II wojnie światowej dowodzą, że związki taktyczne odległość ok. 1000 km mogą pokonać najszybciej własnymi środkami transportu. Podobnie przedstawia się sprawa z transportem morskim.
d.c.na s.16

jest rozbudowa sieci dróg kolejowych, ponieważ można założyć, że transport kolejowy stanie się jednym z podstawowych sposobów przegrupowania wojsk sojusznicznych /ze względu na odległości przegrupowania/.

W wykonaniu części tych prac mogą brać udział specjalistyczne jednostki wojskowe /np. wojsk kolejowych/, współdziałając z resortami cywilnymi.

Przygotowanie operacyjne terytorium kraju dla celów przegrupowania wojsk obejmie ponadto :

- rozbudowę składów i magazynów wzdłuż tras marszu, głównie materiałów pędnych i smarów,
- rozbudowę, względnie przygotowanie, zakładów i warsztatów, mogących przeprowadzać remonty uszkodzonego sprzętu,
- rozbudowę odpowiedniej sieci cywilnej służby zdrowia,
- budowę stacji przeładunkowych dla potrzeb wojsk sojusznicznych na granicy oraz tychże stacji w systemie SK i KRW,
- budowę dojazdów do miejsc planowanych przepraw na dużych rzekach oraz składowanie materiałów budowlanych w pobliżu tych miejsc,
- składowanie w pobliżu dróg marszu materiałów przeznaczonych do wzmocnienia mostów,
- utrzymywanie na przeszkodach wodnych, na wyznaczonych odcinkach pracy, sprzętu /barek/ przeznaczonego do budowy promów,
- rozbudowę sieci rurociągów paliw płynnych,
- przygotowanie wzdłuż tras marszu punktów wydobycia wody.

b/ Zabezpieczenie inżynieryjne, drogowe i służba regulacji ruchu

Jeśli uznać za słuszne założenie, że podstawowa masa wojsk frontu będzie przegrupowana drogami kołowymi, to jest rzeczą pewną, że zabezpieczenie inżynieryjne i drogowe stanie się jedną z głównych

o.d. 25.18
Przerzut drogą powietrzną jest w zasadzie obecnie wykluczony ze względu na brak odpowiedniej ilości lotnictwa transportowego. Z powyższych powodów przyjęto, że przegrupowanie wojsk frontu może odbywać się w zasadzie po drogach ruchu kołowego. Za tym sposobem ruchu przemawiają również trudności, jakie wynikną ze skutków uderzeń jądrowych.

przesłanek doprowadzenia wojsk frontu do rejonów wyjściowych. Biorąc pod uwagę oddziaływanie nieprzyjaciela, który będzie dążył do zniszczenia najważniejszych miejsc na trasie marszu jak mosty, węzły komunikacyjne, ciasniny, rejony stacji przeładunkowych itp. stosując w tym celu uderzenia bronią jądrową, można stwierdzić, że będzie to przedsięwzięcie bardzo trudne. W wyniku uderzeń jądrowych powstaną znaczne obszary zniszczeń i skażeń promieniotwórczych, które mogą wyeliminować z systemu komunikacji /na określony czas/ obszary i odcinki dróg i w ten sposób spowodować zagęszczenie ruchu wojsk na odcinkach dostępnych. Sytuacja taka mogłaby doprowadzić do ruchu nieskoordynowanego i nawet niekontrolowanego. W przewidywaniu takich trudności przewiduje się zorganizowanie systemu Stref Kierowania i Kontroli Ruchu Wojsk, który w istniejącym układzie komunikacyjnym jest b. ważnym elementem współdziałania wielu uczestników na rzecz przegrupowujących się wojsk frontu i sojuszniczych.

Strefy Ki KRW organizowane są na dużych przeszkodach wodnych, na kierunkach kanalizujących ruch wojsk - zgodnie z istniejącym systemem dróg i stałych przepraw mostowych. Z oceny sytuacji komunikacyjnej wynika, że system SK i KRW obejmie trzy zasadnicze rubieże : wschodnia strefa przeładunkowa na granicy z ZSRR, rubież Wisły i rubież Odry.

Funkcjonowaniem SK i KRW kierują w zasadzie te dowództwa okręgów wojskowych, na których obszarze są one położone. Ponadto będą powołane dwie Centralne Grupy Kierowania i Kontroli Ruchu Wojsk /CGK i KRW/, odpowiedzialne za koordynację ruchu na wschodnim i zachodnim obszarze PRL. Składać się one mają z przedstawicieli Wojska Polskiego i Armii Radzieckiej i przeznaczone są do interwencji na miejscu w wy-

X Wprowadzenie systemu ten daleko wykracza poza zagadnienia zabezpieczenia inżynierskiego, drogowego i regulacji ruchu, a nawet poza zagadnienia operacyjnego zabezpieczenia przegrupowania w ogóle, to jednak ze względu na dominujące w tym systemie przedsięwzięcia z tego zakresu zdecydowałem się na rozpatrzenie go w tym rozdziale.

padku poważnych kolizji w ruchu wojsk. Dowództwa okręgów wojskowych powołują ze swej strony do kierowania funkcjonowaniem SK i KRW odpowiednie Komendy SK i KRW, którym z kolei podporządkowuje się komendantów dróg, przepraw, stacji przeładunkowych itp. Głównym zadaniem SK i KRW jest precyzyjne kierowanie ruchem wojsk co do kierunków i terminu ruchu wszystkich kolumn i transportów oraz elastyczne i szybkie reagowanie na zmiany wynikające z przeciwdziałania nieprzyjaciela, zwłaszcza ze skutków jego uderzeń jądrowych /nawet w wypadku częściowego porażenia systemów łączności i dowodzenia/.

Z powyższego wynika, że Komendy SK i KRW, na podstawie decyzji dowództwa Zjednoczonych Sił Zbrojnych, Sztabu Generalnego WP realizowanych przez dowództwa okręgów wojskowych, są faktycznie organizatorem współdziałania w najtrudniejszych dla ruchu wojsk miejscach. W tym zakresie wykonują one :

- informują na bieżąco dowódców związków operacyjnych i taktycznych, jednostek frontowych i armijnych, o sytuacji na drogach i obszarze, w oparciu o aktualną, pełną i stałą znajomość stref skażeń i zniszczeń, zniszczeń ~~sił~~ w systemie komunikacji, działalności grup dywersyjnych i desantów nieprzyjaciela, położenia i możliwości sił i środków zabezpieczenia ruchu wojsk, obojętne ośrodków miejskich itp.,
- kierują ruchem wojsk i przyjmują meldunki od przegrupowujących się wojsk co do przejścia tras marszu i terminów,
- stale wzajemnie uzgadniają z dowódcami swoje oceny i decyzje co do ruchu wojsk i jego zabezpieczenia,
- interweniują u przełożonych w przypadku braku możliwości uzgadniania decyzji z dowódcami przegrupowujących się wojsk,
- wystawiają regulację ruchu na obszarze strefy /posterunki oficerskie i siłami przydzielonego batalionu regulacji ruchu/,
- nie dopuszczają do zatarasowania dróg wydzielonych dla wojsk frontu

- zwłaszcza kontrolują ruch rozśrodkowywanej ludności cywilnej z wielkich ośrodków miejskich na prowincję,
- organizują szybkie i sprawne objazdy uszkodzonych odcinków dróg i stref skażeń poprzez oznakowanie objazdów i pilotowanie kolumn,
 - organizują osłonę techniczną dróg poprzez odbudowę zniszczonych odcinków, budowę dróg na przełaj i objazdów,
 - utrzymują stacje przeładunkowe i przeprawy przez przeszkody wodne i odbudowują je w razie zniszczenia,
 - udzielają pomocy w usuwaniu skutków uderzeń jądrowych na wojska poprzez działania grup ratunkowo-ewakuacyjnych /GRE/ i kierowanie do najbliższych ośrodków służby zdrowia /wojskowej i cywilnej/ rannych i porażonych.

Poza obszarami SK i KRW zabezpieczenie inżynieryjne, drogowe i regulację ruchu organizują terenowe sztaby wojskowe /wojewódzkie i powiatowe na podstawie wytycznych i decyzji dowództw okręgów wojskowych/. W tym zakresie współdziałają one na rzecz przegrupowujących się wojsk i wykonują podobne zadania jak Komendy SK i KRW.

Przegrupowujące się wojska współdziałają z siłami układów militarnego, terytorialnego i funkcjonalnego obrony kraju wykonując własnymi siłami na drogach ma rszu następujące przedsięwzięcia, głównie z zakresu zabezpieczenia drogowego /ale tylko w wypadku, gdy właściwe siły i środki, wydzielone przez terenowe sztaby wojskowe, nie zdołają tych przedsięwzięć wykonać na czas/ :

- usuwają zniszczenia bezpośrednio na drogach marszu lub przygotowują krótsze objazdy,
- w razie konieczności budują przeprawy przez mniejsze przeszkody wodne,
- usuwają zawały leśnie i miny założone przez grupy dywersyjne.

c/ Rozpoznanie

Główne przedsięwzięcia z zakresu rozpoznania wykonują na rzecz przegrupowujących się wojsk frontu dowództwa okręgów wojskowych, wojska OPK - za pomocą sił i środków będących w ich dyspozycji; rozpoznanie to dotyczy przede wszystkim nieprzyjaciela powietrznego oraz pasa przegrupowania wojsk frontu. Wiadomości o nieprzyjacielu, będącym w styczności z wojskami walczącymi od czoła, napływają do wojsk frontu za pośrednictwem dowództw i sztabów odpowiednich związków operacyjnych /armii lub frontu/, które organizują i prowadzą rozpoznanie nieprzyjaciela na ogólnych zasadach obowiązujących w walce. Wiadomości o nieprzyjacielu dostarcza również szczebel przełożony oraz sąsiedzi. Rozpoznanie na rzecz przegrupowujących się wojsk oraz informowanie ich w tym zakresie obejmuje :

- rozpoznanie nieprzyjaciela powietrznego, kierunki nalotów, rejony i sposoby działania,
- rozpoznanie stref skażeń promieniotwórczych, sytuacji epidemiologicznej i zniszczeń w systemie komunikacji, zwłaszcza sytuacji w rejonie węzłów komunikacyjnych i na przeprawach,
- rozpoznanie dróg marszu, rejonów odpoczynku, sytuacji w magazynach środków zaopatrzenia w punktach przewidywanych na uzupełnienie zapasów,
- rozpoznanie oznakowania dróg i właściwego ustawienia drogowych znaków.

Przegrupowujące się wojska we własnym zakresie współdziałają z siłami dowództw okręgów wojskowych i OPK prowadząc rozpoznanie :

- sytuacji powietrznej na trasie marszu,
- natężenia promieniowania,
- rejonów długich i krótkich odpoczynków,
- sytuacji w maszerujących kolumnach.

d/ Obrona przed bronią masowego rażenia

W zakresie obrony przed bronią masowego rażenia można wyodrębnić trzy podstawowe problemy : obrona w kolumnach i w rejonach odpoczynku, pokonywanie stref skażeń promieniotwórczych i likwidacja skutków uderzeń jądrowych w wojskach i na drogach marszu.

Do podstawowych przedsięwzięć obrony w toku marszu, realizowanych na podstawie współdziałania przegrupowujących się wojsk, należy :

- zachowanie takiej odległości między kolumnami maszerującymi po równoległych drogach, aby jednym uderzeniem jądrowym nie można było porazić jednocześnie obydwu kolumn /zwykle wystarcza odległość ok.5 km/,
- zachowanie odpowiednich przerw między kolumnami i między pojazdami wewnątrz kolumn,
- przewidywanie na ważnych rubieżach rejonów odtwarzania gotowości bojowej wojsk, a w tychże rejonach miejsc rozwinięcia punktów zabiegów specjalnych,
- utrzymywanie w gotowości środków transportu dla ewakuacji rannych i porażonych do szpitali w pobliżu trasy marszu,
- prowadzenie aktualnej sytuacji skażeń i zniszczeń na drogach marszu - zgodnie z informacjami otrzymywanymi od dowództw okręgów wojskowych, Komend SK i KRW i sztabów terenowych.

Pokonywanie stref skażeń promieniotwórczych odbywa się na zasadzie wytycznych organów kierujących ruchem wojsk i prowadzących rozpoznanie tych stref. Wytyczne te dotyczą głównie możliwości przekroczenia stref w zależności od dawki promieniowania, jaką bez szkody wojska mogą otrzymać lub też wyznaczenia dróg obejścia albo wreszcie zatrzymania ruchu wojsk przed strefą skażeń do czasu spadku promieniowania.

Likwidację skutków uderzeń jądrowych w zakresie usuwania zniszczeń na drogach omówiono w punkcie 2 tego rozdziału, w zakresie zaś ratownictwa i zabiegów specjalnych można stwierdzić, że wojska frontu

korzystają ze świadczeń trzech podstawowych układów obrony terytorium kraju - militarnego, terytorialnego i funkcjonalnego. Siły te organizują grupy ratunkowo-ewakuacyjne, które prowadzą prace ratownicze po uderzeniach jądrowych na kolumny wojsk i ewakuują rannych i porażonych do szpitali. Przegrupowujące się wojska mogą siłami pododdziałów wojsk chemicznych rozwijać punkty zabiegów specjalnych w rejonach odtwarzania gotowości bojowej wojsk.

Należałoby przyjąć również za możliwe, że przegrupowujące się wojska mogą w niektórych wypadkach działać na korzyść ludności cywilnej, usuwając skutki uderzeń jądrowych w ośrodkach miejskich, dużych kombinatach przemysłowych, przyczyniając się tym samym do odtworzenia zdolności produkcyjnych zaplecza i siły biologicznej narodu. Może to być stosowane w wyjątkowych wypadkach, kiedy opóźnienie przegrupowania wojsk nie wpłynie decydująco na sytuację na froncie zewnętrznym.

e/ Maskowanie

Pełne ukrycie przegrupowania wojsk nie wydaje się możliwe wobec istnienia współczesnych środków rozpoznania powietrznego i elektrycznego. Jednakże są przedsięwzięcia i środki, które umożliwiają do pewnego stopnia zamaskowanie ruchu wojsk. Siły OTK mogą w tym zakresie wykonać na rzecz wojsk frontu :

- stawiać maski zakłócające lub deformujące na otwartych odcinkach dróg i w newralgicznych miejscach marszu,
- stawiać odbijacze kątowe w celu osłony kolumn z powietrza,
- stawiać dymy maskujące, zwłaszcza na przeprawach i na dojazdach do nich w otwartym terenie,
- organizować pozorne rejony odpoczynku wojsk,
- organizować wprowadzające w błąd kierunki marszu kolumn /przy współdziałaniu maszerujących wojsk/

- prowadzić dezinformację radiową w sieciach radiowych i kierunkach,
- maskować składy stacjonarne wzdłuż trasy marszu wojsk.

Przegrupowujące się wojska frontu wykonują we własnym zakresie :

- wykorzystują maskujące właściwości terenu,
- maszerują w złych warunkach atmosferycznych i pod osłoną nocy,
- skrywają pobyt w rejonach długiego odpoczynku /np. w lasach/, stosując podręczne materiały maskownicze oraz siatki,
- uzupełniają przedsięwzięcia wykonywane przez siły OTK, np. w zakresie stawiania zasłon dymnych.

f/ Zabezpieczenie tyłowe - materiałowe, techniczne i medyczne

Do podstawowych założeń zabezpieczenia materiałowego przegrupowania wojsk frontu należy odpowiednie rozmieszczenie wzdłuż tras marszu składów, z których maszerujące wojska uzupełnią swoje zapasy.^X W pierwszej kolejności dotyczy to składów paliwa, ale także żywności, amunicji przeciwlotniczej i rakiet przeciwlotniczych. Uzupełnienie zapasów następować będzie z wojskowych składów stacjonarnych /centralnych, okręgowych, garnizonowych - utrzymywanych przez siły OTK/, składów Urzędu Rezerw Państwowych i Centrali Produktów Naftowych, polowych składów frontu oraz składów Wysuniętej Bazy Obszaru Kraju /WBOK/. Poza tym siły OTK mogą gromadzić zapasy na transporcie kolejowym, samochodowym i wodnym, które będą oczekiwać w określonych punktach na trasie marszu. Z zasady uzupełnienie zużytych środków materiałowych odbywać się będzie w rejonach postojów - dziennego lub nocnego odpo-

^X Armia np. potrzebuje dziennie środków materiałowych w ilości 1000 - 3500 ton jako niezbędne uzupełnienie pełnych zapasów ruchomych, z jakimi wyruszyła z rejonów alarmowych.

czynku, przy czym wojska przegrupowujące się współdziałają z siłami OTK przez organizację dowozu środków materiałowych własnym transportem dywizji /transport armijny może być wykorzystany tylko w wyjątkowych wypadkach/. Nie wykluczony jest również dowóz transportem lotniczym - dotyczyć to może zwłaszcza rakiet przeciwlotniczych i niekiedy paliwa.

Zabezpieczenie techniczne zapewniają przegrupowującym się wojskom siły i środki systemu terytorialnego - w zakresie remontu średniego i głównego. W tym celu na trasie marszu, w określonych, planowych miejscach powinny być zorganizowane punkty zbiórki uszkodzonego sprzętu /PZUS/ i punkty pomocy technicznej /PPT/, gdzie uszkodzone pojazdy mogą być naprawiane na miejscu bądź kierowane, w miarę potrzeb, do wytypowanych warsztatów stacjonarnych.

Warsztaty /zakłady/ remontowe muszą mieć odpowiednią bazę techniczną, siłę roboczą oraz części i zespoły zamienne. Można przyjąć również wariant, że warsztaty naprawcze otrzymają potrzebne części zamienne w trybie doraźnym, w miarę istniejących potrzeb. Dowództwa okręgów wojskowych poprzez terytorialne sztaby wojskowe muszą szczególną troskę wykazać na trudnych odcinkach marszu, w rejonie przepraw /zwłaszcza w systemie SK i KRW/ i w rejonach uderzeń jądrowych, gdzie straty w sprzęcie mogą być największe.

Należałoby również przewidzieć odpowiednio usytuowane składy sprzętu, z których można byłoby uzupełniać straty zarówno eksploatacyjne, jak również bojowe poniesione wskutek uderzeń jądrowych i lotnictwa nieprzyjaciela. Bowiern można przyjąć za pewnik, że pozostawiony do remontu sprzęt na trasie marszu nie zdąży dołączyć do macierzystej dywizji nawet w rejonie wyjściowym do działań.

Przegrupowujące się wojska mogą we własnym zakresie stosować bezpośrednią pomoc uszkodzonym pojazdom poprzez techniczne zamykanie kolumn. Zamykanie techniczne organizuje się z reguły z etatowych

środków naprawczo-ewakuacyjnych dywizji i oddziałów. We własnym zakresie wojska będą również zmuszone dokonywać wymiany gąsiennic u czołgów, wymagających tego ze względu na konieczność posiadania odpowiedniego zapasu przebiegu na początku frontowej operacji zaczepnej.

Zabezpieczenie medyczne przegrupowujących się wojsk zapewnią specjalistyczne cywilne i wojskowe szpitale rozmieszczone wzdłuż tras marszu. W tym celu terytorialne sztaby wojskowe muszą dysponować odpowiednią rezerwą łóżek w szpitalach, zwłaszcza w rejonach zagrożonych najbardziej uderzeniami broni jądrowej. W rejonach tych mogą być rozwinięte również środki medyczne OTK oraz szpitale polowe niektórych baz szpitalnych frontu. Poza tym mogą tam być skierowane w razie potrzeby medyczne bataliony wzmocnienia armii.

Przegrupowujące się wojska we własnym zakresie udzielają pomocy medycznej rannym i chorym w czasie marszu - siłami i środkami służby zdrowia oddziałów. Poza tym, jeśli będzie potrzeba, mogą być rozwijane w rejonach odpoczynku tymczasowe punkty medyczne siłami dywizyjnych batalionów medycznych lub medycznych batalionów wzmocnienia armii. W punktach tych będzie się udzielać pierwszej pomocy medycznej /lekarskiej/.

Do ewakuacji rannych wykorzystuje się całość transportu sanitarnego sił OTK i przegrupowujących się dywizji i armii, a w razie potrzeby także transport ogólnego przeznaczenia i lotnictwo.

5. PROBLEMY WSPÓŁDZIAŁANIA W CZASIE ZAJMOWANIA REJONÓW WYJŚCIOWYCH PRZEZ WOJSKA FRONTU

Wojska frontu, w miarę zbliżania się do rejonów wyjściowych i następnie ich zajmowania, wchodzi w strefę oddziaływania lotnictwa taktycznego nieprzyjaciela i z tego powodu na plan pierwszy wysuwają się problemy współdziałania w zakresie osłony powietrznej. Osłona lądowa zapewniona jest na dotychczasowych zasadach, opisanych w rozdziale 2, przez wojska sojuszniczego frontu /armii/ walczące od czoła.

W osłonie powietrznej zajmowania rejonów wyjściowych przez wojska frontu główną rolę grają siły OPK państwa sojuszniczego, na którego terytorium położone są te rejon^X. W osłonie biorą również udział środki wojsk walczących od czoła, głównie lotnictwo myśliwskie i rakiety przeciwlotnicze.

Należy dobitnie podkreślić, że w okresie zajmowania rejonów wyjściowych pojawia się coraz więcej problemów współdziałania, które muszą być rozwiązywane przez wojska frontu we własnym zakresie.

Do nich należą :

- rozwinięcie WSD i SD frontu oraz przejmowanie przez nie dowodzenia podchodzącymi związkami operacyjnymi i taktycznymi na określonej rubieży /w naszym przypadku za rubież taką uważa się rzekę ODRE/;
- przejęcie dowodzenia nad częścią wojsk sojusznicznych walczących z nieprzyjacielem od czoła - w planowanym pasie wejścia wojsk frontu do bitwy;
- rozwinięcie wojsk raketowych frontu /FBROT i ABROT/ na stanowiskach

^X Jeśli front wchodzi do bitwy z rejonów wyjściowych położonych na terytorium własnego kraju, to osłonę powietrzną zapewniają wojska OPK na dotychczasowych zasadach.

- startowych w gotowości do wykonania uderzeń jądrowych oraz uzgodnienie z wojskami walczącymi od czoła obiektów uderzeń jądrowych;
- ustalenie kolejności zajmowania rejonów wyjściowych przez związki operacyjne i taktyczne oraz rozmieszczenia ich w rejonach - zgodnie z planami utworzenia zgrupowania uderzeniowego;
 - dokonanie niezbędnych korekt planu wejścia do bitwy wojsk frontu, zwłaszcza w wypadku konieczności działania na nowych, nieplanowanych kierunkach i rubieżach wejścia do bitwy /wiąże się to z koniecznością rozpoznania nowych rejonów wyjściowych i sporządzenia planów ich zajmowania/;
 - rozwinięcie w pierwszej kolejności środków obrony przeciwlotniczej, aby mogły one osłaniać zajmowanie rejonów wyjściowych;
 - rozwinięcie środków walki elektronicznej służących do rozpoznania sieci radiowych i systemów radiolokacyjnych nieprzyjaciela;
 - zorganizowanie ubezpieczenia wojsk w rejonach wyjściowych, głównie przed działaniem grup dywersyjno-rozpoznawczych i desantów powietrznych nieprzyjaciela;
 - odpowiednio wczesne przebazowanie armii lotniczej, aby mogła ona skutecznie osłonić wojska frontu wchodzące do rejonu wyjściowego, a także wzmocnić wysiłki rozpoznania wojsk sojusznicznych walczących od czoła.

Poza w/w zagadnieniami współdziałania może wystąpić szczególnie trudny przypadek, kiedy front będzie zmuszony wydzielić - wskutek rozwijania działań zaczepnych przez nieprzyjaciela i zbyt płytkiej obrony wojsk działających od czoła - część sił /pojedyncze związki taktyczne lub nawet całą armię/ do osłony zajęcia rejonów wyjściowych przez siły główne frontu. Siły te prowadząc działania obronne powinny stworzyć dogodne warunki do wprowadzenia do bitwy wojsk frontu w celu rozwinięcia operacji zaczepnej.

Oprócz wyżej omówionych operacyjnych problemów współdziałania w rejonie wyjściowym muszą być także rozwiązane problemy współdziałania w zakresie operacyjnego zabezpieczenia. I to także w głównej mierze spada na wojska frontu, którym siły układow OTK w okresie zajmowania rejonów wyjściowych już niewiele usług mogą wyświadczyć. Powinno się jednak dążyć, aby siły OTK państwa sojuszniczego mogły wykonać na rzecz wojsk frontu następujące przedsięwzięcia :

- oznakować drogi dojazdu do rejonów wyjściowych i wewnątrz rejonów, wystawić regulację ruchu i na trudnych odcinkach zapewnić pilotowanie;
- przygotować niezbędne urządzenia inżynieryjnej rozbudowy rejonu;
- usunąć zniszczenia spowodowane uderzeniami jądrowymi, zwłaszcza przywrócić sieć drogową do stanu zezwalającego na jej użytkowanie.

W dziedzinie rozpoznania siły frontu mogą w czasie zajmowania rejonów wyjściowych uruchomić w zasadzie tylko lotnictwo rozpoznania taktycznego i operacyjnego oraz środki radioelektroniczne. Poza tym korzystają na dotychczasowych zasadach z wiadomości dostarczanych przez wojska walczące od czoła, sąsiadów i przełożonego. Niecelowe jest bowiem zbyt wczesne rozwijanie /jeśli przy tym prowadzi się odpowiednie maskowanie operacyjne/ i wprowadzanie do działań rozpoznawczych innych sił i środków, np. grup specjalnych frontu i armii.

Zabezpieczenie inżynieryjne, drogowe, służbę regulacji ruchu, obronę przed bronią masowego rażenia i maskowanie front organizuje we własnym zakresie na ogólnych zasadach regulaminowych.

Zabezpieczenie tyłowe może mieć jednak pewne specyficzne cechy. Jeśli front zajmuje rejony wyjściowe planowane, to pożądane byłoby, aby w tych rejonach nagromadzić zawczasu odpowiednie zapasy materiałowe, a zwłaszcza paliwa. Krótki stosunkowo pobyt wojsk frontu w rejonach wyjściowych /8-12 godzin/ zmusza do zbliżenia tyłów armii, aby mogły one szybko uzupełnić zapasy ruchome związków taktycznych

do pełnych norm. Zabezpieczenie techniczne w czasie zajmowania rejonów wyjściowych polega na doprowadzeniu wozów bojowych, pojazdów i innego sprzętu do pełnej gotowości bojowej. W tym celu część środków naprawczych i ewakuacyjnych frontu i armii może być wysunięta do rejonów wyjściowych razem z wpjskami i prowadzić następnie bezpośrednią pracę w związkach taktycznych.

Zabezpieczenie medyczne frontu organizuje własnymi siłami i środkami, jednakże ewakuacja rannych może odbywać się w dalszym ciągu do cywilnych ośrodków służby zdrowia państwa sojuszniczego lub też do najbliższych rozwiniętych baz szpitalnych frontu.

Zajęciem rejonów wyjściowych przez pierwszy rzut operacyjny frontu /armie pierwszego rzutu/, uzupełnieniem zapasów, sporządzeniem niezbędnych krekt w planie operacji frontu i doprowadzeniem zadań do wykonawców kończy się przegrupowanie wojsk frontu i rozpoczyna następny okres - przejście wojsk na rubież wprowadzenia do bitwy i prowadzenie operacji zaczepnej.

6. Z A K O N C Z E N I E

Przegrupowanie wojsk frontu z terytorium kraju na front zewnętrzny jest przedsięwzięciem trudnym i skomplikowanym. Nieustanne zagrożenie ze strony nieprzyjaciela w postaci uderzeń lotnictwa i broni jądrowej potęguje jeszcze bardziej trudności. Wojska frontu muszą jednak zostać doprowadzone do rejonów wyjściowych, aby następnie w operacji zaczepnej zniszczyć nieprzyjaciela. Wynika stąd wniosek, że najważniejszą jest ruch wojsk, który powinien zostać wykonany z powodzeniem, przy minimalnych stratach i w oznaczonym terminie. W konsekwencji to jest gwarancją wykonania głównego zadania - rozbicia wojsk nieprzyjaciela.

Jeśli zatem przegrupowanie wojsk frontu stanowi o wykonaniu głównego zadania frontu, to wynika stąd, że wojska te nie mogą być zaangażowane do zapewnienia swobody /zmniejszenia zagrożenia ze strony nieprzyjaciela/ przegrupowania i wszystkie dostępne siły i środki w kraju powinny działać na ich korzyść. Można więc z całą pewnością stwierdzić, że organizacja współdziałania w okresie przegrupowania wojsk frontu jest najważniejszym elementem "obok samego ruchu wojsk/ całości przedsięwzięcia. Ruch wojsk i odpowiednio sprawne współdziałanie wielu sił i środków w dziedzinie osłony lądowej powietrznej oraz zabezpieczenia operacyjnego decyduje o powodzeniu przegrupowania. A to oznacza z kolei konieczność starannego i precyzyjnego planowania współdziałania na okres przegrupowania już w czasie pokoju. Stałe i twórcze udoskonalanie planów może powzwolić na stopniowe wyeliminowanie ewentualnych niedopracowań. Siły i środki oraz wsparta szeroką wyobraźnią energia organów planujących, wydatkowane w czasie pokoju dla opracowania możliwie najdoskonalszego planu współdziałania na okres przegrupowania wojsk frontu, zaowocują na wypadek wojny doprowadzeniem wojsk frontu do rejonów wyjściowych w minimalnie zmniejszonych stanach liczebnych i pełnej gotowości bojowej do zwycięskiego starcia z nieprzyjacielem.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXX

XXX

7. BIBLIOGRAFIA

- BIAIAS St. "Zabezpieczenie techniczne /czołgowo-samochodowe/ przesunięcia wojsk", Myśl Wojskowa nr 2/1964;
- BIELAWSKI A. "Z zagadnień przegrupowania, przesunięć i manewru artylerii", Myśl Wojskowa nr 3/1956;
- BIENIEK G. "Jak dokładne muszą być kalkulacje do wykonania marszu", Myśl Wojskowa nr 9/1969;
- CZEKATOWSKI A. "Manewrowość wojsk a drogowo-mostowe zabezpieczenie", Myśl Wojskowa nr 12/1962;
- CZEKATOWSKI A. "O organizacji i zadaniach OZR", Myśl Wojskowa nr 12/1964;
- CZERNIAK J. "O przegrupowaniu wojsk na duże odległości", Myśl Wojskowa nr 11/1959;
- DRZAZGA E. "O przegrupowaniu wojsk armii w warunkach wojny jądrowej", Myśl Wojskowa tajna nr 4/1970;
- FILAR W. "Zabezpieczenie w materiały pędne, smary podczas przegrupowania wojsk na duże odległości", Myśl Wojskowa nr 8/1964;
- GLINSKI M. "Analiza czynników wpływających na organizację, wykonanie i zasięg marszu wojsk", Myśl Wojskowa nr 8/1964;
- GOŁĄB Z. "Organizacja przegrupowania i przegrupowanie wojsk rozmieszczonych w głębi kraju do operacji zaczepnej w warunkach ataku rakietowo-jądrowego nieprzyjaciela", Myśl Wojskowa nr 3/1964;
- GOŁĄB Z. "Rozwinięcie wojsk lądowych w wojnie współczesnej", wyd. MON, Warszawa 1967;
- GOMULINSKI J. "Wpływ własnych uderzeń atomowych na organizację przemarszu wojsk w działaniach zaczepnych z podejścia", Myśl Wojskowa nr 9/1960;
- GRYGUĆ M. "Organizacja przegrupowania i przegrupowanie wojsk rozmieszczonych w głębi kraju do operacji w przewidywaniu i w warunkach

- zmasowanego ataku jądrowego nieprzyjaciela", Myśl Wojskowa nr 2/1964;
- HAWRYSZCZAK M. "Uwagi o artyleryjskiej osłonie przeciwlotniczej wojsk w marszu", Myśl Wojskowa nr 3/1968;
- JANKOWSKI B. "Z zagadnień inżynierskiego zabezpieczenia przegrupowania wojsk na dużą odległość", Myśl Wojskowa nr 12/1966;
- KOTUS K. "O przemarszach wojsk na duże odległości", Myśl Wojskowa nr 5/1969;
- KRYWKO J. "Uwagi o przemarszu wojsk na duże odległości", Myśl Wojskowa nr 4/1960;
- KRYWKO J. " Organizacja przegrupowania i przegrupowanie wojsk związków operacyjnych do działań w początkowym okresie wojny", Myśl Wojskowa nr 9/1964;
- LEWCZUK B. "Kilka uwag o organizacji przemarszu wojsk" , Myśl Wojskowa nr 5/1958;
- MADEJSKI A. "Ogólne zasady, organizacja i kierowanie obroną okręgu wojskowego", wyd. ASG 1971;
- NOŹKO K. "Zagadnienia organizacji współdziałania podczas przygotowania i prowadzenia operacji zaczepnej frontu i armii", wyd. ASG 1972;
- PIOTROWSKI Cz. "Inżynierskie zabezpieczenie przemarszu wojsk na duże odległości", Myśl Wojskowa nr 11/1959;
- PIETROW G. "Istota i treść przegrupowania oraz luzowania wojsk w armijnej operacji zaczepnej w początkowym okresie wojny", Myśl Wojskowa nr 3/1968;
- REDAKCYJNY artykuł "Przemarsz wojsk na duże odległości - podsumowanie dyskusji", Myśl Wojskowa nr 6/1960;
- ROMAN Cz. "Organizacja i zabezpieczenie łączności związków operacyjnych podczas przegrupowania do rejonu wyjściowego", Myśl Wojskowa nr 3/1964;
- SOCHNIEWICZ W., GOŁABEK S. "Z zasad organizacji wojskowych przewozów kombinowanych", Myśl Wojskowa nr 9/1956;

- SASZYŃSKI J. "Uwagi o organizacji wojskowych przewozów powietrznych",
Myśl Wojskowa nr 5/1955;
- SZYMCZAK F. "Zabezpieczenie przegrupowania wojsk operacyjnych",
Myśl Wojskowa tajna nr 3/1972;
- SZCZEPANIAK B. "O przegrupowaniu wojsk z głębi", Myśl Wojskowa
nr 2/1969;
- "TYŁY szczebla operacyjnego wojsk operacyjnych", podręcznik, wyd. ASG
1970;
- WASILEWICZ A. "O właściwościach marszu wojsk na duże odległości",
Myśl Wojskowa nr 3/1960;
- WONTRUCKI Z. "Organizacja przemarszu wojsk na duże odległości",
Myśl Wojskowa nr 6/1964;
- "WSPÓLDZIAŁANIE wojsk OPK w układzie krajowym i międzysojuszniczym",
Biuletyn Informacyjny Szt. Gen. nr 2/1971;
- ZAPOROŻCZENKO A. "Przesunięcia wojsk na duże odległości", Myśl
Wojskowa nr 12/1968.

XXXXXXXXXXXXX
XXX
X

Wydrukowano w 1 egz.-

Wykonał i druk płk Kurowski
Dnia 25.6.1973 r.
L.dz.

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOŁY
KADAMI SZKOLNO-GOSPODARSTWA
ul. gen. bryg. K. Świerkowskiego 1
033356